

OLIMP

DRUGI DEO

Den Simons

Preveo
Goran Skrobonja

Laguna

Naslov originala

Dan Simmons
OLYMPUS

Copyright © 2005 by Dan Simmons

Translation Copyright © 2006 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Ovaj roman je posvećen Haroldu Blumu,
koji mi je – svojim odbijanjem da sarađuje
u ovo Doba srdžbe – pružio veliko zadovoljstvo.*

Kako je Homer mogao da zna za sve to?
Kada se sve to izdešavalo, on je bio kamila u
Baktriji!

– LUKIJAN, *San*

...istorija stvarnog života sveta mora na kraju kra-
jeva biti istorija uistinu neumornog ratovanja. Ni
njegovi bližnji, ni njegovi bogovi, ni njegove stra-
sti nikad čoveka neće ostaviti na miru.

– DŽOZEF KONRAD, *Beleške o životu i pisma*

Ma ne pišite više tu priču o Troji,
kad svetu već držite posmrtno slovo –
I ne mešajte s gnevom radost što boji
osvit koji slobodne obasja nanovo:
Mada Teba nikada upoznala nije
Zagonetke smrti Sfinge, još mudrije.

Jednom će se druga Atina dići
u doba daleko od ovih naših dana
zaveštana, kô suton na nebu stići
u sjaju i snazi, slavom ovenčana:
ostaviće, ako svet ne trpi tako sjajne stvari,
sve što zemlja zna da uzme, a Nebo podari.

– PERSI BIŠ ŠELI, *Elada*

III

Harmen je padao kroz mrak sa duhom Arijelom naizgled nemoguće dugo.

Kada su se prizemljili, nisu tresnuli uz smrtonosni ishod o podnožje Golden Gejta kod Maču Pikčua, već su meko lupnuli o tle džungle pokriveno vekovnim slojevima lišća i drugog humusa.

Na trenutak omamljen, Harmen nije mogao da poveruje da nije mrtav, ali onda se usteturio na noge, odgurnuo malu priliku Arijela od sebe – iako duh Arijel već beše odskakutao van domašaja – a onda se uspravio, trepćući u tami.

Tama. Kod Golden Gejta je bio dan. Nalazio se... drugde. Harmen je znao da se to drugde – gde god bilo – pored toga što je na tamnoj strani planete, nalazi duboko u džungli. Noć je bila zasićena mirisom truleži, gust vlažan vazduh lepio mu se za kožu kao natopljeno čebe i Harmenova košulja smesta je bila potpuno mokra, tako da je mlitavo visila na njemu, a posvuda okolo u naizgled neprozirnoj noći čulo se zujanje insekata i šuštanje paprati, palmi, niskog rastinja, sitnih i krupnih stvorenja. Sačekavši da mu se oči prilagode, podignutih pesnica, u nadi da će se Arijel vratiti nadohvat udarca, Harmen je zabacio glavu i ugledao tračak zvezdane svetlosti između malenih procepa u rastinju visoko iznad njega.

Minut kasnije, ugledao je bledu, gotovo avetnu, bespolnu figuru Arijela koja je blago svetlucala oko tri metra od njega na tlu džungle.

„Vraćaj me nazad“, zarezha Harmen.

„Kuda to da te vratim?“

„Na most. Ili u Ardis. Ali uradi to *odmah*.“

„Ne mogu.“ Bespolni glas ga je izluđivao, vređao.

„*Moraš*“, zarezha Harmen. „*Moraš*, i to *smesta*. Kako god da si me dovela ovamo, poništi to i vrati me. *Odmah*.“

„Ili će doći do kakvih posledica?“, upita svetlucava figura u mraku džungle. Arijelin glas je zvučao malčice razveseljeno.

„Ili ću te ubiti“, reče Harmen bezosečajno. Shvatio je da zaista tako misli. Zadaviće tog zelenobelog prcoljka, istisnuti život iz nje-ga i pljunuti na leš. *A onda ćeš ostati izgubljen u nepoznatoj džungli*, upozori Harmena poslednji razboriti deo njegovog uma. Nije obratio pažnju.

„Kuku meni“, reče Arijel, tobože prestravljeno, „nasmrt ćeš me ištipati.“

Harmen skoči ispruženih ruku. Mala prilika – jedva nešto viša od metar i dvadeset – uhvati ga usred skoka i zavitla deset metara u džunglu kroz pocepano lišće i iskidane lijane.

Harmen je ponovo došao do daha posle minut-dva, a još jedan minut bio mu je potreban da se pridigne na kolena. Odmah je shvatio da bi mu kičma bila slomljena da mu je duh Arijel to uradio drugde – recimo, na Golden Gejtu kod Maču Pikčua, gde su se nalazili nedavno. Sada je ponovo ustao u dubokom humusu i napregnuo se da vidi nešto kroz sve gušći mrak, da bi se onda progurao i probio sebi put na-trag kroz lijane i gusto rastinje do male čistine gde je čekala Arijel.

Prikaza više nije bila sama.

„O, gle“, reče Arijel zadovoljno, pričljivo, „ima nas još.“

Harmen zastade. Sada je bolje video u svetlu zvezda koje je dopiralo odozgo na malu čistinu u džungli, a ono što je ugledao nagnalo ga je da iskolači oči.

Na čistini, ispod drveća i usred paprati i lijana iza proplanka, bilo je najmanje pedeset ili šezdeset drugih obličja. Nisu to bili ljudi, ali isto tako ni vojniki, *kalibani* ili ma koji drugi dvonošci koje je Harmen video za svojih devedeset devet godina i devet meseci života. Ta čovekolika stvorenja bila su grube skice ljudi – niska, ne mnogo viša od malog duha zvanog Arijel, i poput Arijela sa providnom kožom i organima koji su plutali u zelenkastoj tečnosti. Ali tamo gde je Arijel imao usne, obraze, nos i oči mladog muškarca ili žene, sa fizičkim osobinama i mišićima koji podsećaju na ljudsko telo, ta niska zelena obličja nisu imala ni usta, ni ljudske oči – zurila su u Harmena u svetlosti zvezda crnim tačkama na licima, koje su mogle biti i grumenovi uglja – a od tela koja su naizgled bila sasvim bez kostiju, pa do troprstih šaka, ta obličja kao da nisu imala nikakav identitet.

„Mislim da nisi upoznao moje pomagače“, reče Arijel tiho i mahnu feminizirano prema gomili obličja u senkama. „Oruđa ovog donjeg

sveta, bili su izbljuvani napolje pre nego što je tvoj soj uopšte nastao. Nose razna imena – njegovo Prosperstvo zove ih ovako i onako, kako mu se sviđi – ali veoma su slični meni, potomci hlorofila i čestica ostavljeni tamo u šumi da je premere u doba pre postljudi. To su *zekovi* – pomagači, radnici i zarobljenici svi do jednog, a ko od nas nije isto to?“

Harmen je zurio u zelenkasta obličja. Zurila su netremice u njega.

„Uхватite ga“, završka Arijel.

Četiri zeka *istupiše* – kretali su se graciozno, što Harmen nije očekivao od tako grubo sazdanih stvorenja – i pre nego što je stigao da beži ili da se bori, dva su ga zgrabila gvozdenim troprstim stiskom. Treći zek se nagnu bliže, ne dišući, tako da mu bezoblična prsa dodirnuše tuniku povrh Harmenovih grudi, a četvrti ščepa Harmenovu šaku – baš kao što je Arijel ščepao Haninu nešto ranije – i gurnu je kroz propustljivu opnu zelene kože u grudi trećeg zeka. Harmen oseti u šaci meki organ nalik na srce, koji mu je došao gotovo kao neki kućni ljubimac, a onda mu glavom odjeknuše neizgovorene reči:

NE NERVIRAJ

ARIJELA

UBIĆE

TE

IZ ČEFA.

HODI

S NAMA

I NE TRUDI SE

DA

SE OPIREŠ.

KORISTIĆE TEBI

I TVOJOJ

GOSPI ADI

DA SADA

POĐEŠ

S NAMA.

„Otkud vi znate za Adu?“, viknu Harmen.

HODI.

To je bila poslednja reč prosledena Harmenu kroz pulsirajuću šaku u bolnu lobanju pre nego što mu se šaka našla izvučena napolje, i dalje sa *zekovim* mekim srcem koje se sparušilo i prestalo da kuca, a onda se sam *zek* preturio unazad i nemo pao na tle džungle, da bi se tamo smežurao, osušio se i umro. Arijel i ostali *zekovi* nisu obraćali pažnju na leš komunikatora i Arijel se okrenuo i pošao prvi stazom jedva vidljivom na tamnoj zemlji džungle.

Zekovi su Harmena još držali za mišice, ali sada ovlaš, i Harmen nije pokušavao da im se odupre, već je samo održavao korak dok je kolona obličja prolazila mračnom šumom.

Harmenu su misli jurile brže od nogu dok se saplitaio i trudio da održi korak kroz mračnu džunglu. Povremeno, kad bi rastinje iznad njih bilo previše gusto, nije mogao ništa da vidi – čak ni svoje noge ili stolpala u gotovo apsolutnoj tami – pa je puštao da ga *zekovi* vode kao da je slep i koncentrisao se na razmišljanje. Znao je da će u nastupajućim satima morati da bude mnogo pametniji nego u podosta proteklih meseci ukoliko želi da ikada ponovo vidi Adu i Ardis Hol.

Prvo pitanje – gde se nalazi? Na Golden Gejtu kod Maču Pikčua bilo je olujno jutro, ali u ovoj džungli izgleda da je bilo veoma kasno. Pokušao je da se seti geografije koju je sam učio, ali mape i sfere sada su mu bile nejasne u glavi – reči kao što su Azija ili Evropa nisu značile gotovo ništa. Ali mrak je ovde ukazivao na to da ga duh Arijel nije prosto šibnuo u neku džunglu na istom južnom kontinentu gde se nalazio Most. Nije mogao *peške* da se vrati do Maču Pikčua, Hane, Petira i sonija.

Što ga je dovelo do sledećeg pitanja – kako ga je Arijel doveo ovamo? U zelenim kuglama Golden Gejta nije video nikakav faks-paviljon. Da ga je bilo – i da je Savi ikada nagovestila da sa mostom postoji faks-veza – on svakako ne bi tamo leteo sonijem kako bi uzeo oružje i municiju i pokušao da odvede Odiseja u ležaj za lečenje. Ne... Arijel je upotrebio neko drugo sredstvo da ga prebaci kroz prostor na ovo mračno mesto puno insekata, sparno i smradno od truleži.

Pošto su ga vukli kroz mrak nepunih deset koraka iza vesnika biosfere – ili je bar tako Prospero jednom nazvao Arijela – Harmen je shvatio da jednostavno može da postavi ta pitanja. Najgore što bi bleđa prikaza – čije je telo vidno svetlelo pod sjajem zvezda dok su tu

i tamo prolazili preko malih proplanaka u džungli – mogla da uradi, bilo je da mu ne odgovori.

Arijel odgovori na oba pitanja, i to najpre na drugo.

„Praviću ti društvo samo još nekoliko sati“, reklo je nisko obličje. „Onda te moram odvesti svom gospodararu, nedugo pošto začujemo zov kočopernog pevcu – samo kad bi kočopernih pevacu bilo na ovom ubogom mestu.“

„Tvom gospodararu Prosperu?“, upita Harmen.

Arijel ne odgovori.

„Dobro, kako se onda zove ovo ubogo mesto?“

Prikaza se nasmeja zvukom nalik na cilik zvončića, koji nije bio baš sasvim prijatan. „Trebalo bi ovu šumu da zovu Arijelovim porodištem, jer pre deset puta po dvesta godina tu sam nastao – izrastao u svest iz milijardu malih senzorskih uređaja koje su staromodni ljudi – upravo tvoj soj, goste – nazivali česticama. Drveće je razgovaralo sa svojim ljudskim gospodarima, kao i međusobno, brbljalo u mahovinom obrasloj staroj mreži koja se pretvorila u noosferu u nastanku, trućalo o temperaturi, ptičjim gnezdima, izleglim ptićima, osmotskom pritisku izraženom u kilogramima po centimetru kvadratnom, te pokušavalo da kvantifikuje fotosintezu isto onako kao što balavi prodavac prebrojava svoje đinđuve i grivne i smatra ih blagom. *Zekovi* – moji voljeni instrumenti akcije, isti oni koje mi je u prevelikom broju oteo taj čudovišni mag gospodar da bi ih satirao poslom na crvenom svetu – izdigli su se isto tako, da, ali ne ovde, poštovani goste, ne ovde, ne.“

Harmen nije razumeo gotovo ništa od toga, ali Arijel je pričao – brbljao – i on je znao da će pre ili kasnije saznati nešto važno ako uspe u naumu da stvorenje ostane zaokupljeno razgovorom.

„Prospero, tvoj gospodar, nazvao te je vesnikom biosfere kada sam razgovarao s njim, tvojim gospodarem, pre devet meseci na njegovom orbitalnom ostrvu“, reče Harmen.

„Da“, reče Arijel i ponovo se nasmeja, „a ja Prospera, koga ti nazivaš mojim gospodarem, zovem Govnarom.“ Arijel se osvrnu prema njemu i malo, zelenkastobelo lice zasvetluca kao neka fosforescentna tropska biljka kada su uronili u deo staze koji je bio u potpunom mraku pod nasrtljivim lišćem. „Harmene, Adin mužu, Nomenov prijatelju, ti si, u mojim očima, čovek grešnik, čovek čija sudbina ima značaja, makar u ovom donjem svetu, manje zbog onog u njemu nego zbog njegovog bezbojnog obličja. Ti, od svih ljudi najnepodobniji

da živiš – a kamoli da požiiviš svojih punih Pet dvadesetica nalik dugo pripremane obroke brata Kalibana – jer su te vreme i vremenske promene navele da poludiš. A čak i tako odvažni ljudi, znaš, umeju da se obese ili udave.“

Harmen nije razumeo ništa od toga i iako je postavio još mnoga pitanja, prikaza Arijel više nije odgovarala niti progovarala sve do osvita, koji je nastupio posle tri sata i mnogo pređenih kilometara.

Čitav sat pošto je Harmen bio siguran da više nema nimalo energije, dozvolili su mu da stane i nasloni se na ogromnu stenu kako bi došao do daha. U svetlu zore shvatio je da to uopšte nije stena.

Stena je zapravo bila zid, zid pak deo velike zgrade sa uvučenim nivoima na visini, a sama zgrada bila je nešto za šta je, zahvaljujući siglovanju, pretpostavio da se zove hram. Tada Harmen shvati šta dodiruje rukama i šta vidi očima.

Svaki centimetar velikog hrama bio je izrezbaren. Neke rezbarije bile su velike – široke koliko i dužina Harmenove ruke – ali većina je bila dovoljno mala da može da ih prekrije dlanom.

U rezbarijama – bivale su sve jasnije kako je tropsko sunce sve jače izlivalo svetlost kroz džunglu iznad njega – muškarci i žene su vodili ljubav – upražnjavali seks – kao i muškarci sa više žena, muškarci sa muškarcima, žene i muškarci kao i nešto što je ličilo na konje, muškarci i slonovi, žene i bikovi, žene i žene i majmuni i muškarci i muškarci i muškarci...

Harmen je mogao samo da zuri. Nikada nije video ništa slično za svojih devedeset devet godina. Na jednom nivou reljefa, baš u visini očiju, video je muškarca čija je glava bila među ženinim nogama, dok je neki drugi muškarac, opkoračivši prvog, nudio svoj nabrekli penis širom otvorenim ženinim ustima; iza nje je pak druga žena sa nekom vrstom veštačkog penisa na sebi prodirala u prvu ženu otpozadi, a prva žena je, dok je opsluživala dvojicu muškaraca i ženu iza sebe, pružala ruku prema životinji, koju je Harmen, zahvaljujući turin-drami, prepoznao kao konja, i rukom zadovoljavala uzbuđenog pastuva. Drugom slobodnom rukom trljala je genitalije ljudske muške figure koja je stajala kraj konja.

Harmen se odmaknu od zida hrama, zagledan u kameno zdanje obraslo lijanama. Bilo je na hiljade – možda na desetine hiljada – varijacija na tu temu, a sve su Harmenu pokazivale aspekte seksa koje

nikada nije zamišljao, niti *mogao* da zamisli. Samo neke od slika sa slonovima... Ljudske figure bile su stilizovane, lica i dojke ovalni, oči u obliku badema, usta žena i muškaraca izvijenja u zadovoljne i dekadentne osmehe.

„Kakvo je ovo mesto?“, upita on.

Arijel zapeva falsetom:

„Gore, jedva vidljivu u visokom mraku
Čudnu stvar mrtvacu davnih videt možeš svaku,
Šta li su značile onima što samo prah su sada,
Te figure mahnite pune ljubavi i naslada?“

Harmen pokuša ponovo. „Kakvo je ovo mesto?“

Arijel konačno odgovori jednostavno. „Kadžuraho.“ Ta reč Harmenu nije značila ništa.

Prikaza biosfere mahnu, dva mala, zelena, gotovo providna zeka dodirnuše Harmena po mišicama, i povorka se udalji od hrama, prateći jedva primetnu stazu kroz džunglu. Harmen se osvrnuo i poslednji put pogledao kamenu građevinu – *građevine*, shvatio je sada, tamo je bilo više hramova i svi su bili izrezbareni erotskim frizovima – pa je ponovo primetio da su zgrade gotovo potpuno obrasle u džunglu. Figure u snošaju bile su obavijene lijanama, delimično skrivene travom i čvrsto stegnute korenjem i zelenim pipcima.

Onda mesto po imenu Kadžuraho nestade u zelenom rastinju i Harmen se usredsredi na tegobno koračanje za Arijelom.

Dok je sunce obasjavalo divlji gustiš džungle oko njih – deset hiljada nijansi zelene boje, koje Harmen većinom nije mogao ni da zamisli – on je samo mislio na to kako da se vrati u Ardis kod Ade, ili makar natrag na most pre nego što Petir odleti sonijem. Nije želeo da čeka tri dana da se Petir vrati po Hanu i isceljenog – ako onaj ležaj može da povрати nekome život i zdravlje – Nomena/Odiseja.

„Arijele?“, reče on najednom malom obličju koje kao da je lebdelo na čelu kolone *zekova* ispred njega.

„Da, gospodine?“ Androgino svojstvo inače prijatnog glasa bilo je Harmenu veoma neprijatno.

„Kako si me prebacila sa Golden Gejta u ovu džunglu?“

„Zar nisam to uradila krajnje nežno, o Čoveče?“

„Jesi“, reče Harmen, uplašivši se da će se bleđa prilika upustiti u novo brbljanje besmislica. „Ali *kako*?“

„A kako inače putujete s mesta na mesto kad ne ležite potrbuške u soni-tanjiru?“

„Faksujemo se“, reče Harmen. „Ali na Golden Gejtu nije bilo faks-paviljona... ni faks-stanice.“

Arijel se uzdiže u vazduh, okrznu grane i zasu *zekove* i Harmena pljuskom kapi. „Zar je tvoj prijatelj Dimen otišao u faks-paviljon kada ga je pre deset meseci pojeo alosaur?“

Harmen se ukopa u mestu. *Zekovi* koji su ga još držali za mišice stadoše sa njim i ne povukoše ga dalje.

Naravno, pomisli Harmen. To mu je bilo pred nosom celog života. Gledao je to celog života – ali bio je slep. Kad se neko faksovala po prstenove po navršavanju jedne od Dvadesetice svog života, odlazio je u najbliži faks-paviljon. Ali kada bi neko bio povređen ili ubijen, proždran poput Dimena, rastrgnut u nekoj nesreći – gore bi ga faksovali *prstenovi*.

Harmen je bio tamo, na Prosperovom ostrvu, u rezervoarima Firmarijuma kud su stizala gola tela da bi ih sređivali bučkavi hranljivi rastvor i plavi crvi, a onda su se tela faksovala natrag. Harmen i Dimen su lično obavljali faksovanje, po Prosperovim uputstvima, otkad su uništili servitore i podesili virtualne brojčanike i poluge tako da faksuju kući što je moguće više tela u postupku popravke.

Ljudska bića mogu da se faksuju bez odlaska u faks-paviljon, bez polaska iz jedne od trista i kusur poznatih faks-stanica. Harmen je to gledao celog života – gotovo sto godina – ali nikada nije *video* ono što je mogao da vidi. Uverenje da vas postljudi pozivaju kući kad se povredite ili stradate pre svoje Pete dvadesetice bila je previše uko-renjena. Faks-stanice su bile nauka; odlazak u Firmarijum na hitnu popravku bio je nešto nalik na religiju.

Ali Firmarijum na Prosperovom ostrvu bio je opremljen mašinama koje su mogle da faksuju bilo koga bilo kud ne oslanjajući se na stanice i paviljone.

A Harmen i Dimen su uništili Firmarijum i Prosperovo ostrvo.

Zekovi povukoše Harmena za ruke kako bi ga ponovo pokrenuli, ali učiniše to blago. Harmen se još nije pomerao. Osećao je vrtoglavicu od snage sopstvenih misli; da ga *zekovi* nisu držali, možda bi se srušio na tle džungle.

Prosperovo ostrvo je uništeno – on i svi ostali staromodni ljudi posmatrali su mesecima kako njegovi komadi sagorevaju na noćnom nebu – ali Arijel i dalje može da se faksuje – u nekoj vrsti slobodnog

faksovanja, nezavisno od stanica, portala i paviljona. Nešto gore na prstenovima – ili na samoj Zemlji – pronašlo je prikazu, šifrovalo je i faksovalo, a danas i Harmena s njom, sa Mosta pa ovamo, kod Kadžuraha, gde god to bilo. Ako ništa drugo, ono na drugu stranu Zemlje.

Harmen će možda i moći da se otfaksuje kući Adi, samo ako natera Arijel da mu otkrije tu tajnu slobodnog faksovanja.

Zekovi povukoše ponovo, blago ali uporno. Arijelova prikaza bila je daleko napred i lebdela je prema jarko osvetljenom delu džungle. Harmen nije želeo da dovede *zekove* u nepriliku. A nije želeo ni da izgubi Arijel iz vidokruga – prikaza je bila njegova karta za faksovanje kući.

Harmen požuri, saplićući se, da pristigne vesnika Zemljine biosfere.

Kada su izbili na čistinu, sunce je bilo toliko jako da je Harmen začkljio i prekrpio oči, tako da nekoliko trenutaka nije video građevinu koja se nadnosila nad njim. Kada ju je ugledao, smesta je stao.

Ta stvar – građevina – nije to bila u potpunosti zgrada – bila je džinovska i dizala se, po Harmenovoj proceni – a njegove procene veličine oduvek su bile neverovatno dobre – najmanje trista metara uvis. Možda i malo više. Nije imala oplatu. Čitava struktura bila je otvoreni isprepletani kostur tamnih metalnih greda koje su se dizale prema unutrašnjosti sa ogromne kvadratne osnove, povezane metalnim lukovima u ravni krošnji, da bi se zatim uvijale prema unutrašnjosti i na kraju stvorile pravi toranj sa tamnim čvornovitim vrhom visoko, visoko gore. Pade mu na pamet izraz koji mu je jednom opisala Hana, upućena u rad sa metalom – *kovano gvožđe*. Harmen je bio siguran da su podupirači, lukovi, grede i otvoreni preplet šipki u koji je zurio tu, pod vrelim suncem džungle, sačinjeni od neke vrste gvožđa.

„Šta je to?“, prodahta on. *Zekovi* su ga pustili i odstupili natrag u hladovinu džungle, kao da se plaše da priđu bliže osnovi te neverovatne kule. Harmen je shvatio da ništa ne raste na površini od najmanje četrdeset ari u podnožju kule, ništa osim niske, savršeno podšišane trave. Kao da je snaga same građevine držala džunglu podalje od sebe.

„To je sedam hiljada tona“, reče Arijel glasom mnogo muževnijim od svakog koji je prikaza biosfere ranije koristila. „Dva i po miliona zakivaka. Četiri hiljade trista jedanaest godina starosti – ili je makar original ovoga bio toliko star. Ima više od četrnaest hiljada ovih u Kan Ho Tepovom *eiffelbahnu*.“

„Eiffelbahn...“; ponovi Harmen. „Ne znam...“

„Hodi“, odbrusi Arijel. Glas prikaze sada je bio moćno muževan, dubok, preteći, glas koji nije trpeo neposlušnost.

U podnožju jednog lučnog potporja nalazio se nekakav kavez od kovanog gvožđa.

„Ulazi“, reče Arijel.

„Moram da znam...“

„Udeš li, saznaćeš sve što treba da znaš“, reče vesnik biosfere.

„Uključujući i to kako da se vratiš svojoj obožavanoj Adi. Ostaneš li tu, umrećeš.“

Harmen kroči u kavez. Gvozdena rešetka kliznu i zatvori se. Zupčanici začangrljaše, metal zaškripa i kavez počeo da se diže po zakrivljenju, prateći niz kablova i metalnih šina.

„Zar ti ne ideš?“, doviknu Harmen dole, da ga Arijel čuje.

Prikaza ne odgovori. Harmenov lift nastavi da se uspinje u kulu.

Izgleda da je kula imala tri glavna odmorišta. Prvo i najšire bilo je tik iznad krošnji džungle. Harmen pogleda preko gustog tepiha zelenila. Lift se nije zaustavio.

Drugo odmorište bilo je dovoljno visoko da lift putuje gotovo vertikalno i Harmen se pomerio u središte malog kaveza. Kada je pogledao uvis i napolje, video je da se od vrha kule pruža niz kablova i nestaje daleko na istoku i zapadu, sa malim ulegnućem u daljini. Lift se nije zaustavio na drugom odmorištu.

Treće i poslednje odmorište nalazilo se trista metara iznad tla, odmah ispod zasvođenog vrha kule sa šiljkom od antena. Tu je lift usporio i stao – drevni zupčanici su zaškripali i proklizali, kavez lifta propao je dva metra u dubinu, a Harmen šćepao rešetke kaveza od kovanog gvožđa i pripremio se za smrt.

Kočnica je zaustavila kavez. Vrata od kovanog gvožđa kliznula su u stranu. Harmen je nesigurno prešao metar i po ili dva po gvozdenom mostu sa trulim drvenim daskama. Ispred njega, mnogo lepša vrata – sa komadima od mahagonija uglavljenim u filigran od kovanog gvožđa – začangrljala su, pomerila se, a onda otvorila uz šištanje. Harmen je zastao samo na časak pre ulaska u tamniju unutrašnjost. Svako drugo mesto bilo je poželjnije od isturenog mostića trista metara iznad isprepletanih greda koje su se gubile dole u gvozdenoj vrtoglavici.

Obreo se u nekoj sobi. Kada su vrata zašišćala i zatvorila se sa zveketom, Harmen je shvatio da je u velikoj prostoriji za deset do petnaest stepeni hladnije nego napolju, na suncu. Ostao je nekoliko sekundi u mestu i sačekao da mu se oči naviknu na polumrak.

Stajao je u malom, tepihom zastrtom ulaznom mezaninu punom knjiga, koji je bio deo veće prostorije. Iz mezanina su se spiralne

stepenice od kovanog gvožđa spuštale do glavnog poda prostorije i uzdizale kroz tavanicu, verovatno na sledeći sprat.

Harmen siđe.

Nikada nije video takav nameštaj – čudnog stila, sa crvenim velurom ukrašenim resama i sa debelim draperijama preko prozora što su zamenjivali zid na južnoj strani prostorije, a čije su se zlatne kićanke vukle po lepo ukrašenom crvenom i smeđem tepihu. Na severnom zidu se nalazio kamin – Harmen je zurio u šare od crnog gvožđa i zelene keramike. Dugačak sto sa komplikovano izrezbarenim nogama pružao se najmanje dva i po metra kraj četiri i po metra dugačkog zida od prozora gde su okna blizu uglova bila poput paukove mreže. Od nameštaja su tu bile još udobne fotelje i udobni otomani, stolice u duborezu od blistavog tamnog drveta sa zlatnim metalnim ukrasima, a posvuda je bilo onoga što mu je Hana jednom opisala kao uglačani mesing.

Bilo je tamo neobično vatrogasno crevo sa trubicom za govor koja je imala zvonasta usta od uglačanog mesinga; drvene kutije boje trešnje na zidovima bile su opremljene polugama od uglačanog mesinga; na dugačkom ravnom stolu uzdizalo se nekoliko duvačkih instrumenata – neki su imali mesingane tipke za pritiskanje i zupčanike koji su se sporo okretali, a malo dalje na stolu stajao je astrolab sa krugovima od mesinga koji su se okretali unutar većih krugova od mesinga, uglačana mesingana lampa koja je sijala blagim svetlom. Na stolu su bile raširene mape koje su pridržavali mali poluloptasti mesingani pritiskači, a još mapa stajalo je savijeno u mesinganoj korpi na podu.

Harmen potrča napred i zagleda se gladno u mape, pa ih izvuče još, razvi ih i odozgo položi mesingane polulopte.

Nikada ranije nije video takve mape. Sve je bilo u mreži, ali unutar polja te mreže bilo je deset hiljada krivudavih paralelnih linija – neke su bile međusobno blizu tamo gde su mape bile smeđe ili zelene, a neke široko razmaknute tamo gde su se na mapama videle velike bele površine. U nepravilnim razmacima su se videle plave mrlje za koje je Harmen pretpostavio da predstavljaju jezera ili mora, te duže, krivudavije plave linije koje su verovatno označavale reke kraj kojih su bila ispisana neverovatna imena – Tungabadra, Krišna, Godavari, Normada, Mahanadi i Gang.

Na istočnom i zapadnom zidu sobe, oko prozora koji su, iako mali, ipak imali višestruka okna, bilo je još polica, još knjiga, još mesinganih trica, kipova od žada, mesinganih mašina.

Harmen pritrča polici i izvadi tri knjige, osetivši miris vekova koji se izvio sa drvnog ali još čvrstog papira i debelih kožnih korica. Srce mu je zalupalo kada je video naslove – *Treća dinastija Kan Ho Tepa – 2601–2939 g. n. e.* i *Spevovi Ramajana i Mahabharata u reviziji kiborga Ganeša*, te *Održavanje eiffelbahna i interfejs veštačkih inteligencija*. Harmen položi desni dlan na knjigu koja je ležala na vrhu, zatvori oči da prizove sigl-funkciju, a onda stade da okleva. Kad bi imao vremena, radije bi *pročitao* te knjige – sričući svaku reč i nagađajući njeno značenje iz konteksta. Bilo je to sporo, teško, mučno, ali uvek je više dobijao čitanjem nego siglovanjem.

On s poštovanjem spusti tri knjige na uglačanu ploču stola bez trunke prašine i pođe kružnim stepenicama na gornji sprat.

Tu je bila spavaća soba – uzglavlje kreveta bilo je sačinjeno od cilindara uglačanog mesinga, prekrivač na krevetu bio je od teškog crvenog baršuna sa zamršenim, izuvijanim šarama na obrubima. Kraj mesingane podne lampe stajala je još jedna fotelja – šira, udobnija fotelja sa cvetnim šarama, a uz nju je bio priguran visoki kožni otoman sa resama. Bila je tu i jedna manja prostorija – kupatilo sa čudnom porcelanskom klozetskom šoljom ispod porcelanskog kazančića i lanca sa mesinganom ručicom, oknima od obojenog stakla na zapadnom zidu, mesinganom armaturom na česnama i slavinama iznad lavaboa, ogromnom belom porcelanskom kadom sa nogama u obliku kandži. U spavaćoj sobi je i severni zid bio sačinjen od prozora – ne, bila su to staklena vrata sa kvakama od kovanog gvožđa.

Harmen otvori dvokrilna vrata i izađe na balkon od kovanog gvožđa trista metara iznad džungle. Sunce i vrelina tresnuše ga kao vrela pesnica. Trepćući, bez dovoljno samopouzdanja da stoji na gvožđu, video je isprepletane grede kule ispod sebe, ali bilo je dovoljno da ga neko samo blago gurne pa da se nađe u vazduhu, u vazduhu na visini od trista metara.

I dalje čvrsto stežući vrata, on se nagnu dovoljno da ugleda gvozdeni nameštaj sa privezanim crvenim jastucima i sto na balkonu širokom tri metra. Kada je pogledao uvis, spazio je gvozdenu izbočinu iznad dvospratne sobe, ogromni metalni zamajac tik ispod kupola od zlatnog liskuna na vrhu kule, i kablove, deblje od njegove podlaktice i butine, koji su se pružali prema istoku i zapadu. Začikljivši na istok, Harmen vide tamo još jednu okomitu kulu – koliko daleko? – najmanje šezdeset pet kilometara, koliko je mogao da proceni s ove visine.

Pogledao je na zapad, gde se u daljini gubilo desetak kablova, ali tamo su se na horizontu videli samo plavocrni oblaci oluje.

Harmen stupi natrag u spavaću sobu, pažljivo zatvori vrata, vrati se kružnom stepeništu i siđe, brišući znoj sa čela i vrata rukavom tunike. Unutra je bilo toliko prijatno sveže da još nije osetio poriv da se vrati dole, u džunglu.

„Zdravo, Harmene“, reče poznati glas iz pomrčine blizu stola i tamnih zavesa.

Prospero je bio stvarniji nego što ga je Harmen pamtio posle onog sastanka od pre više meseci, na orbitalnoj steni visoko u e-prstenu. Magova smežurana koža više nije bila blago providna kao na njegovom hologramu. Odora od plave svile i vune, okićena posvuda zlatnim planetama, sivim kometama i plamtećim zvezdama od crvene svile, sada mu je padala u težim naborima i vukla se za njim po turskom tepihu. Harmen je video kako starcu slapovi dugačke srebrnobele kose padaju iza šiljatih ušiju i zapazio staračke pege na njegovom čelu i šakama, kao i blago požutele nokte nalik na kandže. Harmen je primetio vidnu čvrstinu izrezbarenog, izuvijanog štapa koji je stari mag stezao desnom šakom i utisak da Prosperove plave papuče imaju težinu dok su se vukle po drvenom podu i debelom tepihu.

„Pošalji me kući“, zatraži Harmen i kroči prema starcu. „Smesta.“

„Strpljenja, strpljenja, čoveče po imenu Harmen, prijatelju Nomenov“, reče mag, pokazavši požutele zube u blagom osmehu.

„Jebô strpljenje“, reče Harmen. Sve do tog trenutka pojma nije imao koliko je dubok bes u njemu zbog toga što ga je Arijel otela sa Mosta, odvela od Ardisa, Ade i njegovog nerođenog deteta, gotovo sigurno po naređenju prilike u plavoj odori koja se muvala sitnim koracima unaokolo. On stupi za korak bliže starcu, pruži ruku, dogradi zalelu-jani magov rukav...

I odlete dva i po metra unazad na drugu stranu sobe, da bi najzad skliznuo sa tepiha na uglačani pod i našao se na leđima, trepćući da odagna naknadne slike narandžastih krugova sa mrežnjače.

„Ne trpim ničiji dodir“, reče Prospero tiho. „Ne teraj me da se tome usprotivim pomoću ovog staračkog štapa.“ On malčice podiže magovu palicu.

Harmen kleknu na jedno koleno. „Pošalji me natrag. Molim te. Ne mogu ostaviti Adu samu. Ne sada.“

„Već si odabrao taj put, zar ne? Niko te nije naterao da odvedeš Nomena na Maču Pikču, a opet, niko te u tome nije ni sprečavao.“

„Šta hoćeš, Prospero?“ Harmen se osovi na noge, pokuša bezuspešno da treptanjem odagna poslednje crvenonarandžaste krugove pred očima, pa sede na najbližu drvenu stolicu. „I kako si preživeo uništenje orbitalnog asteroida? Mislio sam da je tvoj hologram tamo ostao zarobljen zajedno sa Kalibanom.“

„O, i bio je“, reče Prospero dok je hodao tamo-amo. „Jedan mali deo mene, možda, sve u svemu, ali vitalan mali deo. Ti si me doveo natrag na Zemlju.“

„Ja...“, zausti Harmen. „Soni? Nekako si učitao svoj hologram u memoriju sonija?“

„Tačno.“

Harmen odmahnu glavom. „Mogao si da pozoveš taj soni na orbitalno ostrvo u svako doba.“

„Netačno“, reče mag. „Bila je to Savina mašina i služila je samo za orbitalne posete ljudskih putnika. Ja tu ne spadam... sasvim.“

„Kako je onda Kaliban pobjegao?“, upita Harmen. „Znam da nije bio u soniju sa Dimenom, Hanom i sa mnom.“

Prospero slegnu ramenima. „Kalibanove pustolovine su isključivo Kalibanova briga. Taj bednik više ne služi meni.“

„Ponovo služi Setebu“, reče Harmen.

„Da.“

„Ali Kaliban *jeste* preživeo i vratio se na Zemlju posle toliko vekova.“

„Da.“

Harmen uzdahnu i protrlja lice rukom. Najednom je bio veoma umoran i veoma žedan.

„Drvena kutija ispod mezanina je neka vrsta hladnjaka“, reče Prospero. „Tamo ima hrane... i boca sa čistom vodom.“

Harmen se uspravi na stolici. „Zar mi čitaš misli, magu?“

„Ne. Već lice. Nema očiglednije mape od ljudskog lica. Idi – popij malo. Ja ću sestiti ovde, kraj prozora, i sačekati da se vratiš osvežen, kao sabesednik.“

Harmen je osećao drhtavicu u nogama i rukama dok je išao do velike drvene kutije sa mesinganom ručicom, a onda je neko vreme zurio u hladnjak, u sve te boce vode i gomile hrane uvijene u providnu foliju. Otpio je dobar gutljaj.